

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegrafului Român, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nr. 9163 Bis. 1915.

Circular

cătră toate oficiile parohiale și protopresbiterale, apoi cătră direcțiunile școalelor noastre medii, școlii comerciale și a seminarului arhidiecezan.

Observând și Preasfințitul nostru sinod episcopesc, că în școalele noastre nu se pune acel pond și pe creșterea religioasă, care se pune în școalele celorlalte confesiuni din patrie, și considerând aceasta de o mare daună pentru biserica noastră, s'a văzut îndemnat pe calea Preaveneratului Consistor Metropolitan a stării la toate consistoarele eparhiale, pentruca în toate școalele noastre, chestiunea creșterii religioase-morale a tineretului nostru să ocupe primul loc între obiectele de învățământ, ca așa în tinerii noștri să se întărească tot mai mult simțul religios.

Și în adevăr, dacă și cele mai înaintate popoare, ca de exemplu: germanii, englezii și maghiarii, pun atâta preț pe religie, atunci noi cei mult rămași înapoia acelora să desconsiderăm puterea cea mare a religiei străbune?

Desconsiderând noi creșterea religioasă-morală a tinerimei, am păcătui chiar și în contra noastră înșine, deoarece știut este, că numai credinței în Dumnezeu avem a mulțami existența noastră de atâtea veacuri furtunoase, câte au trecut peste noi, și că tot ea va fi și în viitor baza existenței și a viitorului nostru.

De aceea prin aceasta îndatorăm pe toți preoții, profesorii și învățătorii noștri, ca pe viitor să stăruie cu cuvântul și cu exemplul lor la cultivarea simțului religios al tinerimei noastre în măsură tot mai mare, căci tinerimea de azi va fi poporul nostru de mâne.

Preoțimea, profesoria și învățătorimea noastră să nu uite nici pe un moment, că dacă poporul nostru susține cu mari jertfe biserici, nu o face aceasta numai pentru săvârșirea cultului religios, ci și pentru întărirea lui în sfânta credință.

De asemenea să nu uite, că dacă poporul nostru susține și școale confesionale de tot felul, face aceasta nu numai pentru luminarea tinerimei, ci și pentru buna creștere în duh religios.

Astfel fiind, dacă din nefericire s'ar afla și atare preot sau învățător, care n'ar face aceasta, ar fi ca și servitorul acela, pe care trimitându-l stăpânul său să are și să samene holda, el ar lăsa-o păraginită, păgubind pe stăpânul său nu numai prin luarea plății fără de muncă, dar și prin pierderea folosului holdei. Ce nume și ce soarte merită un astfel de servitor, puteți judeca și voi.

Deși credem, că preoțimea, profesoria și învățătorimea noastră, pătrunsă de importanța cea mare a creșterii tinerimei în spirit religios-moral, va împlini și misiunea aceasta măreață pentru preamărirea lui Dumnezeu și

pentru consolidarea și întărirea sfinței noastre biserici, totuși, pentru orientarea și controlarea celor chemați dispunem următoarele:

Propunerea religiei în școalele populare, susținute de biserica noastră după normele din vigoare, fiind pusă în sarcina învățătorimei noastre, controla despre cum își face învățătorimea datorința aceasta are să o eșercite preoțimea noastră.

Este deci o datorință deosebită a preoțimei noastre, ca să viziteze cât mai des școala noastră confesională, și în calitatea de paroh, dar și în calitatea de director de școală local, cu care ocaziune va căuta să se convingă în general despre întregul mers al învățământului, în special însă despre instrucțiunea în religie și în cântările bisericești.

Pe lângă aceasta preoțimea va stăruie, ca tinerimea școlară să fie condusă de învățător în bună rânduială la sfânta biserică în preseara Duminicilor și a sărbătorilor, la vecernie, apoi în ziua sărbătorilor la sfânta liturghie, și să cânte împreună răspunsurile vecerniei și cele ale liturghiei, pentruca așa din frageda pruncie tinerimea să fie ținută în strânsă legătură cu biserica.

O astfel de creștere religioasă-morală nu va rămâne fără de efecte bune, mieluseii de azi, crescuți în frica lui Dumnezeu, în iubirea de biserică, vor deveni turma de mâne, însă cu credință în bunul Dumnezeu, crescuți în evlavie, în viața bisericească, în iubirea cântărilor bisericești, în iubirea sfințelor slujbe bisericești, cum au fost moșii și strămoșii noștri.

Despre aceea, cum și-a împlinit învățătorul aceasta datorință, parohul va face raport la finea anului școlar oficiului protopopesc, iar acesta consistorului.

Creșterea religioasă-morală a tinerimei din școalele noastre confesionale mai înalte (gimnazii, școala reală, școala comercială, seminarul arhidiecezan) este pusă în mâinile tuturor profesorilor noștri în general, și nu numai în aceea a cateheților.

Ei au să premerge cu pildă bună, nu numai cu cuvântul, ci și cu fapta, după cuvintele din Evanghelie: «Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele voastre cele bune să preamărească pre Tatăl vostru cel din ceruri». (Mateiu c. V. vers 16).

Cele zise la școalele elementare au și aici aplicare, anume, elevii să fie conduși de cătră profesori la biserică la sfânta liturghie, și să cânte răspunsurile liturgice împreună, inițiindu-se și în aceste școale de timpuriu în ritualele bisericii noastre.

Profesorii să premerge cu pildă bună, însoțind și ei pe elevii la biserică, și apoi la timpul prescris, împărțându-se și cu sfințele taine.

Direcțiunile acestor institute au să controleze cu strictețe creșterea religioasă-morală a elevilor, mergerea lor la sfânta biserică, cântarea lor în biserică, pilda bună ce o dau profesorii prin cercetarea bisericii, și de-
spre aceasta, la finea anului școlar, să facă consistorului raport special.

sorii prin cercetarea bisericii, și de-
spre aceasta, la finea anului școlar, să facă consistorului raport special.

În școalele, cari nu sunt ale noastre, cum sunt școalele elementare de stat, comunale ale celorlalte confesiuni, ale reuniunilor private, apoi școalele de meserii și cele mai înalte străine, religioasa și prin aceasta creșterea religioasă-morală a tinerimei noastre este în mâna preoțimei, care e chemată să o îngrijească cu toată conștiințiozitatea.

Controla o au protopopii, cari mai ales la luarea examenelor anuale au să se informeze despre sporul făcut în studiul religiei, făcând la consistor raport despre cele ce au aflat.

Dorind consistorul a promova creșterea religioasă-morală a tinerimei în școalele de ori ce categorie, așteaptă, ca în firul celor arătate în acest circular fiecare factor chemat, învățător, preot, profesor, catehet — să-și împlinească cu conștiințiozitate, cu frica lui Dumnezeu, datorința pentru binele bisericii, al poporului și al patriei noastre.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat școlar, ținută la 8 Octomvrie, 1915.

Ioan Mețianu m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Tragedia Sârbiei.

— Recapitularea evenimentelor. —

I.

La 28 Iunie 1914 a fost săvârșit în Sarajevo dublul asasinat asupra arhiducelui *Francisc Ferdinand*, moștenitorul tronului austro-ungar și asupra soției sale, ducesa de Hohenberg. «...Nici o crimă n'a stârnit vre-odată o oroare mai adâncă și mai generală în Europa, nici una n'a fost mai puțin justificată. Simpatia pentru Austro-Ungaria a fost universală. Atât guvernele, cât și opinia publică a Europei au fost gata pentru a susține Austro-Ungaria în orice măsură oricât de severă, ce ar fi crezut de necesar a lua pentru pedepsirea ucigașului și a complicilor săi». (Cartea albastră engleză.) «...Scurt timp după asasinat, ancheta a dovedit lumii îngrozite, că complotul a fost pregătit și înlesnit la Belgrad, cu concursul unor ofițeri activi și al unor persoane oficiale sârbești și s'a executat cu arme din arsenalul armatei sârbești. Pentru a treia oară în decursul celor din urmă 6 ani Sârbia aduce Europa în acest mod la marginea unui războiu universal».... (Cartea albă germană.)

De data aceasta războiul n'a mai putut fi evitat, căci solidarizarea Rusiei cu asasinii dela Sarajevo a zădărnicit localizarea conflictului prin pedepsirea exemplară a țării, al cărei guvern se făcuse culpabil de complicitate în atentatul comis contra moștenitorului tronului țării vecine. Crima săvârșită n'a fost o faptă izolată, ci unul din multele efecte ale propagandei pansârbești, «care în Bosnia

și Herțegovina lucra prin trădare, revolver și bombe». În Sârbia argumentele politice nu sunt scrisul și vorba, aceste manifestări platonice sunt prea slabe pentru un popor, a cărui stare de incultură și inconștientă nu-și găsește asemănarea decât în marele imperiu slav dela nord. Astfel și ideea naționalistă se manifestă printr'o întinsă organizație revoluționară în provinciile austro-ungare, a căror stăpânire se râvnea. Și același guvern, care proteja acum mișcarea subversivă și înlesnea actele teroriste, făcuse în 1909 declarația solemnă, că «Sârbia, urmând sfatul marilor puteri, se obligă să părăsească atitudinea de protestare și de rezistență, pe care a adoptat-o relativ la anexarea Bosniei și Herțegovinei, și promite să trăiască pe viitor cu Austro-Ungaria pe baza relațiilor de vecinătate amicală».

La 28 Iulie au început ostilitățile între Austro-Ungaria și Sârbia, cari au fost însă întrerupte, când Rusia, cu o armată colosală, a atacat Austro-Ungaria și a silit această putere să-și concentreze aproape toate forțele la frontiera orientală. Situația Sârbiei se îmbunătățise astfel mult prin aceea, că labele detașamente austro-ungare, lăsate pe frontul Dunărei, Savei și Drinei, n'aveau altă menire, decât a împiedeca o eventuală ofensivă sârbească. În timpul acesta Sârbii au putut lucra în liniște la măsurile de apărare în contra unui nou atac din partea Austro-Ungariei. De altfel aproape întreg teritoriul Sârbiei e străbătut de munți, cari sunt încă cea mai bună apărare naturală, mai ales pentru un popor obișnuit în decursul atâtor generații cu luptele mici de bande în contra dușmanilor mai numeroși și mai bine înarmați.

Ofensiva rusească a percut foarte repede din vigoarea ei inițială și grație eroice rezistențe austro-ungare în Carpați, planul marelui duce Nicolae de a trece prin Transilvania și a uni armatele sale cu cele sârbești, a eșuat. Cu chipul acesta o parte din trupele austro-ungare, cari luptau în Galiția, au putut fi luate de pe acest front și întrebuintate în a doua expedițiune în contra Sârbiei, care a început pe la mijlocul lunii Noemvrie. Luptele au fost extrem de crâncene și dificultățile terenului au ajutat în mare măsură poporul, care își apăra cu desperare solul său. Totuși Belgradul a căzut la 2 Decemvrie, după o rezistență înversunată.

În timpul acesta însă ofensiva austro-ungară și germană în Polonia duseseră la victoriile dela Lovicz și Lodz, și spre a beneficia cât mai mult de situația aceasta favorabilă, trupele germane și austro-ungare trebuiau să continue urmărirea inamicului înfrânt cu efective cât mai mari. De aceea austro-ungarii au retras trupe din Sârbia pentru a le duce în Polonia, și la finea anului trecut au evacuat aproape întreg teritoriul sârbesc. În luptele cu ariergardele austro-ungare Sârbii au avut pierderi imense și lipsa

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan, cu drept de succesiune, lângă veteranul paroh Teodor Roman din parohia de clasa a III-a Ațel, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venite-le împreunate cu acest post sunt: jumătate din cele fasonate în coala B.

Cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare se vor înainta la subscrisul oficiu protopresbiteral în termenul sus indicat.

Medias, la 16/29 Octomvrie 1915.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Mediasului în conțelegere cu comitetul parohial. (200) 1-3

Concurs.

La ordinul Prea Venerabilului Consistor Arhidiecezan dttto 20 Febr. Nr. 1979/1914 școl. pentru întregirea postului al II-lea de învățător, împreună cu cantoratul la școala confesională gr.-or. română din Marcoș, devenit vacant prin moartea regretatului inv. Victor Badiu, prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” pe lângă următoarele emolumente și condițiuni:

1. Salar fundamental dela cassa bisericii 205 cor. solvibile în rate lunare. Restul se va căpăta dela stat cum a beneficiat și fostul învățător.

2. Până se va putea edifica un cvartir coresponzător, comuna bisericească îi va închiria cvartir, eventual i se va solvi relut de cvartir.

3. Relut de grădină sau în natură sau în bani 20 cor.

4. Lemne din pădurea foștilor jobagi în valoare de 20 cor.

5. Dela concurenții, pe lângă calificățiunea legală, se mai recere a îndeplini funcțiunea de cantor în rândul săptămânii sale și a înființa cor bisericesc cu elevii școlari, ca să poată executa răspunsurile liturgice. Ca remunerațiune pentru aceasta va fi venitul cantoral valorat la minimum 40 coroane.

6. Concurenții sunt datori a conduce și școala de repetiție și a propune eventual și economia practică în grădina școlară a comunei politice pe lângă o remunerațiune din partea acesteia de 32 coroane anual.

7. Concurenții să se prezinte în vreo Duminică înainte de alegere în biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

8. Concurenții, cari pot satisface condițiunilor amintite au a-și înainta cererile concursuale înzestrate cu documentele necesare în termenul deschis oficiului protopresbiteral al tractului Treiscaunelor. (199) 2-3

Marcoș, în 25 Octomvrie 1915.

Comitetul parohial greco-or. român cu scaun școlar din Marcoș în conțelegere cu oficiul protopresbiteral al trac. Treiscaunelor.

Georgiu Dogariu paroh, preș. com. par.

Ioan Șerban notar al com. par.

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător al II-lea în urma morții învățătorului Ioan Pulca, la școala confesională gr.-or. română din comuna Dăișioara (Lorgodâr), tractul protopresbiteral al Cohalmului se publică concurs cu termenul de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post sunt: 1200 cor. anual, și anume 600 cor. dela Comuna bis, cassa școlii din repartiție și din cassa proprietarilor, restul de 600 cor. are a-l primi alesul dela stat asigurat prin rescriptul Ministerial datto VI/2 Nr. 80786/1913 având calificățiunea prescrisă de lege, la caz a fi respins de ajutor din cauza alesului, comuna bis. nu-l despăgubește cu suma de 600 cor.

Cvartir în natură coresponzător în edificiul școlii, și relut de grădină 20 cor., un stâncin de lemne de foc tăiate și aduse în curtea școlii.

Învățătorul ales pe lângă celelalte îndatoriri impuse prin lege este obligat să formeze cor cu elevii, să cânte în bis. și se instrueze și școala de repetiție fără altă remunerațiune.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiteral gr.-or. al Cohalmului și să se prezinte înainte de alegere la bis. în vre o Duminică sau sârbătoare, spre a cânta și a se face cunoscut poporului.

Dăișioara, în 16 Octomvrie 1915.

Ioan Mihaila preot și preș. com. Nr. 808/1915.

Antoniu Mihaila inv. penz. ca notar. (96) 3-3

Cohalm, în 23 Octomvrie 1915.

Văzut: Ioan Bercan protopresb.

Nr. 724/1915.

(198) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala conf. gr.-or. română din Vima-mare (Tordavilma), protopresbiteratul Cetatea-de-peatră, se publică concurs în „Telegraful Român” cu termen de 15 zile dela prima apariție.

Venitele: 600 cor. anual dela comuna bisericească; iar pentru restul salariului legal s'a înaintat rugare pentru subvenție dela stat; comuna bisericească nu răspunde însă de această sumă diferențială: spre orientare concurenților!

Cvartir și grădină (1/4 jugăr cat.) în natură.

Indatoririle învățătorului ales sunt toate cele cuprinse în normele în vigoare aduse de autoritatea supremă bisericească.

Reflectanții să-și înainteze rugărilor de concurs cu documentele necesare subsemnatului oficiu și să se prezenteze și în comună (biserica), în termenul deschis.

Lăpușul-unguresc, la 24 Octomvrie 1915.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Cetatea de-peatră, în conțelegere cu comitetul parohial.

Andrieu Ludu protopop.

Sprijiniți industria română!

VASILE BAN,

depozit de încălțăminte — la „Cisma mare roșie” Sibiu, strada Ocnei (Burgergasse) Nrul 7, Sibiu.

Atrag atențiunea onoratului public din loc și jur că mi-am asortat

depozitul cu ghete

de tot felul și de lux pentru copii, dame și bărbați.

Prețul după cursul zilei.

1500 părechi de boconci

cu prețul dela 20 cor. până la 28 cor. lucrați din materialul cel mai bun pentru domni, muncitori și militari.

Serviciu prompt.

Tot același depozit se află și în strada Cisnădiei Nr. 49 sub firma L. Ban.

(197) 3-

Pentru târguilele de Crăciun.

Nu perdeți ocazia și vă convingeți.

ICOANE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, în orșicare mărime, pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

Librăria Tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

- I. Adormirea Maicei Domnului, Bunavestire, Nașterea Domnului Iisus Christos, Fuga la Egipt, Iisus în biserică de 12 ani, La nunta din Cana, Iisus pe mare, Învierea lui Lazar, Schimbarea la față, Răstignirea lui Iisus Christos, Punerea în mormânt, Învierea Domnului, Înălțarea — Florile, Tăierea împrejur, Nașterea Maicei Domnului, Pogorârea Duhului sfânt, Nașterea sfântului Ioan Botezător, Grigorie, Vasilie și Ioan, Adormirea sfintei Ane, Aflarea capului sf. Ioan Botezător

- II. Iisus pe Cruce, Înălțarea sfintei cruci, Ilie prorocul în carul de foc, Tăierea capului sfântului Ioan, P. Grigorie teologul, Sf. Vasilie, III. Botezul Domnului, Constantin și Elena, Sfântul Dumtru călare, Sfântul George, Maica Domnului, Petru și Pavel, Arhanghelii Mihail și Gavriil, P. Ioan Gură de aur, PP. Ioachim și Ana

- IV. Arhanghelul Mihail, Gavriil, Apostol ori-care, Domnul Christos, Iisus în muntele Maslinilor, Sfântul Dumtru, Sfântul George, Ilie Prorocul, Ioan în pustie, Sfântul Nicolae, Simeon, Andreiu, Evangelistul Ioan, Luca, Marcu, Mateiu, Prorocul Zaharia, Apostolul Iacob, Filip

Table with columns for Group I, II, III, and IV, detailing sizes (width and height) for different types of icons (foarte fine, fine, simple).

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icoane pictate pe pânză și fără cadre (rame). La dorință se pictează însă și pe lemn, tinochea și aluminiu.

Deasemenea și cu angajamentul pentru prapori din orșicare fel de materii și de orșicare culoare pe lângă condițiile cele mai favorabile